

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

GAZETA REGIONALNA
Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI

Nr. 215 (286)

Rok II

JAN WALEWSKI
Pośt na Sejm.

W obliczu nadchodzącej sesji parlamentarnej

19 września

Nie pragniemy w tej chwili rozważać merytorycznie programu prac sesji Ciel Ustawodawczej, przed jaką obecnie staniemy. Idzie nam raczej i przede wszystkim o omówienie kilku impendierablii, związanych z istnieniem i funkcjami pracy publicznej ogniskującej się w reprezentacji narodu przel. Wiejskiej.

Uwagi nasze poświęcamy t. zw. opozycji sejmowej, przyczem — jej wzorem — powołamy się tutaj na przykłady angielskie, bwiem — jak to słusznie twierdzi nasza opozycja — Wielka Brytania jest kolebką istotną demokracji.

Zacznijmy tedy od stwierdzenia, iż opozycji, w sensie angielskim tego słowa — w Polsce niema i że należy ją — stworzyć. Calej nastawienie psychiczne naszych rodzimych opozycjonistów z prawa i lewa, ich ustosunkowanie się do państwa i jego interesów — ich metody działania nie mają zaiste nic wspólnego z opozycją „Jego Królewskiej Mości”.

Negacja wszystkiego, warcholstwo niepoprzedzone, próby wicherzenia wewnątrz państwa i szkodzenie mu poza granicami — obłąkana demagogia i nieustanne usiłowania majoryzowania spraw Rzeczypospolitej na rzecz tych czy innych folwarków partyjnych przenoszenie walki z rządem na platformę walki z własnym państwem — te wszystkie potworne objawy degeneracji życia publicznego, którym nasz obóz wypowiedział bezwzględna walkę, należy wytypić jaknajszybciej nie tylko dla dobra wspólnego, lecz i dla rzetelnego interesu naszej opozycji.

Opozycja jest konieczną, pod warunkiem atoli, aby była twórczą i uczciwą. Jeśli Sejm ma być ową najwyższą szkołą życia publicznego, wzorem pracy obywatelskiej, jeśli pragnie, aby społeczeństwo go szanowało, musi wprzerw sam siebie szanować. Jest to prawda znana i oklepana, lecz najtrudniejsze do zrealizowania na t. zw. powszechnie znane maksymy, obok których przechodzą tysiące ludzi i ich nie spostrzegają.

Jesteśmy obecnie w tem szczęśliwym położeniu, iż posiadając trwałą i zdecydowaną większość w Ciałach Ustawodawczych współpracując z rządem Marszałka Piłsudskiego, możemy oddać się w spokoju i skupieniu pracom państwowym. Tedy przechodzimy ze wzruszeniem ramion nad konwulsjami i harcami opozycji. Idzie nam jednak o uzdrowienie życia publicznego w państwie, a więc i Sejmie. Idzie nam dalej o skonsolidowanie wszystkich żywych i twórczych sił w narodzie w momencie, gdy międzynarodowa sytuacja jest co najmniej niepewna, a w Kraju mamy chociażby opanować takie zagdnienie, jakim jest widmo głodu dla masy bezrobotnych obywateli. Niechżeż opozycja „walczy” z odnośnymi projektami rządowymi pod kątem interesów ogółu, niech je stara się w tym czy innym punkcie ulepszyć jeśli szwankują — niech daje zdrowe rady i ostro krytykuje, gdy zachodzi istotna potrzeba krytyki, lecz niech nie podcina gałęzi, na której my wszyscy wspólnie siedzimy.

Czy byłoby do pomysłienia w Anglii kongres centrowy w Krakowie z jego antypaństwowymi rezolucjami? Czy zaszedł w Wielkiej Brytanii kiedykolwiek wypadek, by poseł opozycyjnego stronnictwa przerosił walkę partyjną poza granicę swego państwa i szukał tamże sprzymierzeńców przeciwko własnemu rządowi?

W obliczu katastrofy finansowej, kon-

serwatyfci i liberali angielscy wychodzą z opłotków partyjnych i współpracują w rządzie, którego szefem jest zwalczany przez nich namiętnie przywódca socjalistów. Gdy

żas byli w opozycji do p. Maedonalda, nie szereźdżili między jego rządowi dobrych i rzetelnych rad. U nas p. poseł Stanisław Stroński ze Stronnictwa Narodowego, na apel mi-

nistera rolnictwa o radę, odpowiada w Sejmie: „Cdy my będzimy rządzić — będzimy wiedzieli jak tobieć”.

Długoletni szef socjalistów angielskich

Budowa linii kolejowej Kraków--Miechów

została zadecydowana
(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 18.9. Rada Ministrów na ostatnim swem posiedzeniu uchwalila projekt ustawy o budowie normalnej linii kolejowej Kraków — Miechów. Projekt przewiduje budowę nowej linii od trasy Kraków do połączenia z linią Strzemieszyce-Deblin koło przystanku — tunel pod Miechowem. Długość linii ma wynieść 52 km. Wybudowanie tej kolei ma na celu ulepszenie komunikacji między Krakowem a Warszwą, gdyż w ten sposób odległość od Deblina do Krakowa w stosunku do nowej linii będzie skrócona o 83 km.

Dzięki tej nowej linii kolejowej, która posiada duże znaenie tranzytowe, odciąży się linie Kraków — Trzebinia — Szczakowa, która jest mocno przeciążona. Poza tem linia Kraków — Miechów,

skracająca drogę do Warszawy o 1/3, posiada ogromne znaczenie gospodarcze dla

tej części kraju, jeszcze bardzo mało uprzemysłowionej.

Protest świata artystycznego Przeciwko zniesieniu Departamentu Sztuki

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 18.9. W dniu 18 b. m. o godzinie 14-ej delegacja polskiego świata artystycznego wręczyła p. ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Jędrzejewiczowi memoriał, protestujący przeciwko zniesieniu Departamentu Sztuki.

W memoriale tym zniesienie Departamentu Sztuki oraz podporządkowywanie organom, obejmującym sprawy nauki i

szkoi wyższych, jest podreślone, jako budzące najwyższe zaniepokojenie dla obecnie rozwijającej się kultury narodowej. Memoriał ten podpisało około 20 malarzy artystów, literatów i t. d.

Pan minister Jędrzejewicz przychylnie odniósł się do postulatów przedstawicieli polskiego świata artystycznego i przyrzekł je rozpatrzyć w najbliższym czasie.

Gandhi niezadowolony

Możliwość zerwania konferencji okrągłego stołu

LONDYN, 18. 9. — Na onegdajszym popołudniowym posiedzeniu Komisji ustrojów federalnych Okrągłego Stołu, Gandhi wystąpił z nieoczekiwanym ostrym przemówieniem, krytykującym organizację

konferencji.

Gandhi oświadczył, że król Jerzy ma widocznie złych doradców, bo do udziału w konferencji zaproszono takie osoby, które istotnie nie reprezentują narodu

indyjskiego, lecz miłe są administracji brytyjskiej w Indiach.

Gandhi zaatakował również rząd brytyjski, że wprowadził na porządek dzienny konferencji szereg spraw mniej zasadniczych i pozwolił, aby dyskusje rozproszkowały na drobne szczególiki. Część członków konferencji nie podjęła tak długiej, uciążliwej, podróży, po to jedynie aby przeksztalcić się w Londynie na klub dyskusyjny. Procedura obecna — zakończyl Gandhi — nie prowadzi do celu.

Wystąpienie Gandhiego wprowadza rząd brytyjski w kłopot. W dzisiejszym stanie rzeczy gabinet brytyjski nie ma możliwości zajęcia stanowiska w sprawach poruszonych przez Gandhiego, będąc zaabsorbowanym obecną sytuacją gospodarczą.

Gandhi w sposób kategoryczny daje do poznania, że nie zamierza zbyt długo siedzieć w Londynie i dawać rządowi okazję do tworzenia pozorów rzekomego funkcjonowania konferencji.

Polska flota wojenna

musi mieć prawo postoju w Gdańsku

(Telefonom od własnego korespondenta).

GENEWA, 18.9. — W związku z wczorajszą notatką „Journal de Geneve” w sprawie port - attacke dla floty polskiej w Gdańsku przewodniczący Senatu Gdańskiego d. Zichm wystosował do redakcji tego pisma list, w którym tłumaczy swoje stanowisko w tej kwestji, stwierdzając rzekome starania Polski o stworzenia bazy merskiej dla swojej floty wojennej w Gdańsku.

Komisarz Generalny Rzeczypospolitej, Polskiej w Gdańsku p. Strassburger, bawiący w Genewie, wystosował również w tej sprawie pismo, w którym oświadcza, że Polska nie uzurpuje sobie prawa do zakładania sobie takiej bazy w Gdańsku, jednakowoż posiada wszelkie uzasadnienia do postoju floty wojennej w Gdańsku gdyż ze względu na warunki gospodarcze, posiadające za sobą wieloletnie kożra, nie można umieścić ani naprawić okrętów w Gd-mi.

Bunt floty angielskiej

całkowicie zlikwidowany

LONDYN, 18.9. W czasie posiedzenia Izby Gmin, Austin Chamberlain oświadczył, że rząd wolałby nie karać marynarzy, którzy zbuntowali się w czasie ćwiczeń eskadry atlantyckiej. Rząd jest przekonany, że tego rodzaju bunt nigdy się już nie powtórzy.

LONDYN, 18.9. Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin Austin Chamberlain odczytał rozkaz, wydany do floty atlantyckiej, aby „udała się do swych portów macierzystych, celem umożliwienia przeprowadzenia indywidualnego śledztwa przez wyższe dowództwo i przyznanie niezbędnych ulg” w związku z dekananiem zmniejszeniem żelud. Rozkaz zaznacza poza tem, iż „wszelka czyjakolwiek odmowa

wykonania rozkazów traktowana będzie zgodnie z postanowieniami ustawy o dyscyplinie merskiej”.

Następnie Chamberlain dodał, iż flota odpłynęła wczoraj do swych miejsc przeznaczenia.

„Komitet trzech” nie przyjął oświadczenia „Undo”

GENEWA, 18. 9. — W genewskich kołach politycznych krąży niesprawdzone pogłoski, że do „Komitetu trzech”, badającego sprawy petycji ukraińskich Małopolski Wschodniej, wpłynął list delegata „Undo”, w którym ukraińcy podkreślają, że jakoby nie mieli nic wspólnego z za-

mordowaniem śp. posła Hołowki.

Przewodniczący „Komitetu Trzech” lord Cecil, nie przyjął jednak tego listu do wiadomości.

„Komitet Trzech” zbierze się w dniu dzisiejszym popołudniu.

Ameryka chętnie przerwie zbrojenia

NOWY JORK, 18.9. Departament Stanu wyraził we środę zasadniczą zgodę na proponowaną przez senatora Boraha przerwę pięcioletnią w zbrojeniach.

Rząd amerykański uzekuje od genewskiej konferencji rozbrojeniowej nie nagłego zaniechania wszelkich zbrojeń, lecz pierwszego kroku do zaprzestania

wyścigu zbrojeń lądowych i ograniczenia wszelkich zbrojeń.

Ameryka oświadczy się chętnie za przerwą w zbrojeniach, jeżeli inne państwa uczynią to samo.

nie waha się porzucić papierowe dektryny II-giej Międzynarodówki z chwilą gdy się przekonał, iż na tej drodze ojczyzny nie wyratuje z opresji. Nasi zaś domorośli ceka-wiści śpia z Marvem w kółku i realne życie nie jest w stanie tego kazirodczego stosunku przerwać.

Obóz Marszałka Piłsudskiego przyczynił się walcnie w Sejmie i społeczeństwie do zmiany nastawienia psychicznego wobec własnego państwa i metod pracy publicznej.

Jeśli opozycja nie pójdzie naszymi śladami, to opóźni moment konsolidacji państwa weń wśród społeczeństwa, lecz równocześnie wyda na siebie wówczas cywilny wyrok śmierci.

Nowelizacja Ustawy o podatku od win owocowych i gronowych

WARSZAWA, 18.9. Rada Ministrów na ostatnim swem posiedzeniu poza nowelą ustawy o podatku od piwa uchwalila również nowelę do ustawy o podatku od win i miodu sycanego.

Dotychczas od win owocowych na podstawie ustawy z r. 1925, uchwalonej w okresie, kiedy produkcje wina otaczano specjalną opieką, opłacano 20 i 10 gr. podatku od 1 litra wytwarzanego wina owocowego. Bierąc pod uwagę, że w latach 1924—5 wytworzono 1 mil. 250 tys. litrów wina, zaś w l. 1929 | 30 produkcja wina przekroczyła już 7 milionów litrów, należy sądzić, że obecnie produkcja wina może egzystować przy normalnych stawkach podatku.

Pozatem ustawa ta przewiduje zwolnienie od podatku właścicieli, którzy produkują wina wyłącznie do własnego użytku w swoim gospodarstwie.

Prócz tego nastawa wyraźnie odróżnia wina, t. zw. wina rodzynkowe od win gronowych.

Wysoki Komisarz Gdańska u min. Zaleskiego

GENEWA, 18.9. W dniu dzisiejszym pan minister Zaleski przyjął śniadaniem Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku margr. Grawine.

Hiszpania jest republiką demokratyczną i liberalną

MADRYT, 18.9. Wobec tego, że uchwalony w dniu wczorajszym artykuł I konstytucji może wywalać zagranicą niekorzystną interpretację, Izba anulowała wczorajsze głosowanie. Prawdopodobnie artykuł ten będzie zrezagowany, jak następuje:

„Hiszpania jest republiką demokratyczną i liberalną, opartą na pracy”.

Zwycięstwo polskich kolarzy nad Węgrami

WARSZAWA, 18.9. Wczoraj na boisku W.T.C. na Dynasach rozegrano końcowe spotkanie meczu kolarskiego Polska — Węgry, przyczem ostatecznie zwycięstwo uzyskali zawodnicy polscy w stosunku 82:72 punktów.

Do kego uśmiechnęła się fortuna

WARSZAWA, 18.9. W dniu dzisiejszym w ciągu dnia 5 klasy Loterii Państwowej padły najważniejsze wygrane na następujące numery:

Po zł. 15 000 — 31.358 i 182.813. Po zł. 5.000 — 1.015 i 184.237. Po 3.000 — 20.670, 160.164 i 175.085.

Kobiety na odcinku pracy społecznej

Rzut oka na działalność Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet

Założenie oddziału

W dniu 9 kwietnia 1929 r. utworzony został w Sokółce Związek Pracy Obywatelskiej kobiet pod przewodnictwem p. Zofii Czarnockiej. W celu należytego ujęcia w całość wszystkich programowych zadań Związku, uchwalono tedy regulamin wewnętrzny i zorganizowano trzy wydziały: finansowy, higieny i oświaty pozaszkolnej. Pierwsze prace swe Związek rozpoczął od werbowania członkiń i gromadzenia składek. Poza to rozwinął szeroką akcję propagandową. Narazie jednak całą pracę zastradkowano tylko na terenie m. Sokółki. Tu Związek zorganizował w r. 1929 dwa obchody świąt narodowych z akademiami, a mianowicie święto 6 sierpnia, z racji rocznicy wyruszenia na wojnę pierwszych oddziałów strzeleckich i święto 11 listopada. Przeprowadził również kilka pogadek w m. Sokółce w zakresie higieny.

Akcja świetlicowa

Zapoczątkowanie przez Związek szerzej działalności datują się dopiero od m-ca listopada 1929 r., kiedy to Związek przy udziale nauczycielstwa szkół powszechnych zaczął organizować i przeprowadzać kursy obywatelskie w m. Sokółce, Kuznicy, Sidrze, Janowie i Suchowoli. Niebawem po reorganizacji Zarządu Związku przewodnicztwo objęła p. starostka Włodzisława Wolska.

Wciągnięty tedy do pracy szerszy zespół kobiet i ożywiła się bardziej jego działalność. W grudniu 1929 r. zorganizowano gwiazdkę dla żołnierzy miejscowego garnizonu, i w styczniu r. 1930 choinkę dla najbardziej potrzebujących m. Sokółki zebrano zł. 362,50. — Choinka z atrakcjami odbyła się dnia 6. — 30 r. Najbardziej kosztownym 130 dzieciom rozdano zakupione na powyższą sumę prezenty (fianelo, swetry, pantofle, ponczoski i słodycze).

Imprezy na cele społeczne

Na choinkę dla dzieci najbardziej potrzebujących m. Sokółki zebrano zł. 362,50. — Choinka z atrakcjami odbyła się dnia 6. — 30 r. Najbardziej kosztownym 130 dzieciom rozdano zakupione na powyższą sumę prezenty (fianelo, swetry, pantofle, ponczoski i słodycze).

Na Fundusz budowy Instytutu Radowego urządzono imprezę dochodową oraz zbiórka, przy których osiagnięto zł. 304,20. Następnie urządzono w Sokółce loterię fantową, z której uzyskano dochód w sumie zł. 207,30 na ufundowanie łóżeczka w Domu Matki Dziecka w Warszawie im. Z. Moraczewskiej.

Udział w pracy politycznej

W dniu 13 września 1930 r. z inicjatywy Związku został utworzony w Sokółce Obwodowy Komitet Wyborczy Organizacji Kobiety, w skład którego weszły z ramienia Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet 3 delegatki, z ramienia Rodziny Politycznej i z Rządzy Wojskowej po 2 delegatki. Wspomniany Komitet zgłosił swe przystąpienie do Powiatowego Komitetu Wyborczego Bezpartyjnego Blika Współpracy z Rządem.

Dla osiągnięcia możliwie najlepszych rezultatów Komitet w podjętej pracy zdążył:

- 1) do objęcia działalnością swą całego terenu m. Sokółki i powiatu. W tym celu w szeregu punktów powiatu zorganizowano lokalne komitety wyborcze organizacyjne kobiet, a więc: w m. Dąbrowie, Suchowoli, Nowym-Dworze, Janowie, Korycinie, Szudziałowie, Kuznicy, i Odelsku.
- 2) Do wciągnięcia do pracy w Komitetach lokalnych możliwie największej liczby inteligentnych z terenu, za pośrednictwem których przeprowadzono sprawne akcje oświatowe politycznego kobiet wiejskich drogą organizowania licznych wieców wiejskich (w liczbie 70).
- 3) Do skonsolidowania wszystkich kobiet w mieście Sokółce na podstawie ideologii Marszałka Piłsudskiego. W tym celu w dniu 13 października 1930 r. Komitet wspólnie z miejscowym Kolem urzędników Skarbowych wziął udział w zorganizowaniu wielkiego zbiegania przedwyborczego pracowników umysłowych i ich rodzin.

W okresie od początku listopada 1930 r. do zakończenia wyborów w lokalu „Świetlicy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet” odbywały się stałe dysputy p.n. z Komitetu. Do końca tego zjazdu się ciągnęła delegatki z komitetów gminnych, zapobiegając stracie materiałów agitacyjnych i składając relacje o postępach prac wyborczych na terenie.

Nastawiona w ten sposób i przeprowadzona przez Komitet praca w danej mierze przyczyniła się do osiągnięcia na terenie powiatu sokólskiego powodzenie listy Nr. 1 przy ostatnich wyborach do dól ustawodawczych.

W roku 1930 z inicjatywy Związku Powiatowego utworzony został Oddział Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w m. Dąbrowie pod przewodnictwem p. dotychczasowej Starostki. Organizacja ta liczy

obecnie około 30 członkiń i przejawia również działalność kulturalną. W tym celu przeprowadzono cykl odczytów na temat „Historia ruchu kobiecego i obrona pracy kobiet”. Od dnia 1 marca r. b. podjęto akcję dożywania dzieci szkolnych, przeważnie dzieci ubogich rodziców, które mieszkają daleko od szkoły. Największą bolączką Oddziału Związku jest brak odpowiedniej sali na urządzenie świetlicy. Pan Starosta w Sokółce przyobiecał jednak w krótkim czasie przeznaczyć na świetlicę jedną z sal w nowobudującym się domu miejskim w Dąbrowie.

Gwiazdka dla żołnierzy

W dniu 24 grudnia 1930 r. Związek w Sokółce urządził doroczną gwiazdkę dla żołnierzy garnizonu miejscowego i w m. styczniu 1931 r. choinkę dla najbardziej potrzebujących dżiatwy m. Sokółki.

Poza to Związek zorganizował szereg odczytów w zakresie historii Polski.

Pomoc dla powozian

W związku z klęską powodzi w Wileńszczyźnie—Związek w dniu 23 maja

1931 r. przeprowadził w Sokółce zbiórki ofiar dobrowolnych. Zebrano wtedy zł. 339,82. Następnie zorganizowano na powyższy cel loterię fantową, z której uzyskano jako czysty dochód kwotę zł. 247. W akcji zbiorowej na rzecz powozian wystąpił czynnie również Oddział Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Dąbrowie osiagnięt sumę zł. 50. — Razem dla powozian na Wileńszczyźnie Zw. Pracy Ob. Kobiet w pow. sokólskim zebrał zł. 646,82. Biorąc zawsze żywy udział w życiu społecznym miasta Sokółki i powiatu — Związek Pracy Ob. Kobiet popularyzuje w ten sposób swą działalność, zdobywając sobie coraz większe zaufanie miejscowej ludności.

Obecny skład Zarządu Związku Pracy Ob. Kobiet w Sokółce jest następujący: przewodnicząca p. Starostka Włodzisława Wolska, skarbniczka p. Jadwiga Prusatorowa, sekretarka p. Waleria Olszewska i p. Daszutowa Związek Powiatowy w Sokółce wraz z oddziałami w Dąbrowie i Nowym-Dworze liczy razem około 80 członkiń.

Z działalności L. O. P. P.

W ubiegłym tygodniu w sali Wydziału Powiatowego w Sokółce przy udziale delegatów Wojewódzkiego Komitetu L.O.P.P., naczelnika Wydziału Wojskowego Urzędu Wojewódzkiego p. Andrzejkowicza i ko-

mendanta wojewódzkiego P. P. inspektora Charlemaigne'a odbyło się zebranie Zarządu Miejsowego Koła L.O.P.P., na którym omówiono szereg aktualnych spraw organizacyjnych.

Rok rocznie uporczywie i świadomie popełniamy te same błędy

Kiedyż nareszcie usprawnimy tak ważny dział pracy państwowej jaką jest jesienna statystyka produkcji rolnej

Znow nadszedł okres, że do urzędów gmin wiejskich nastano ogromne stosy druków statystycznych. Ofiarą pracownika gminny jest już wręczony do druku tego ładunku jako obfitego dorobku wybitnych naszych mózgow biurokratycznych. Rok rocznie popełniamy te same błędy, które w rezultacie smutnym echem odbijają się o nowe filary państwowych. W przyspieszonym tempie bo w dwutygodniowym terminie każę się zapisać sążniste płachty papieru z setką mikroskopijnych rubryk ujmujących w sobie przeciętnie 3—5 tys. ludzi, ich zasiewy, zbiory i dobytek. Zazwyczaj wypełnia statystykę „dwóch ludzi” t. j. sekretarz gminy w dzień zbiera po wsiach materiał statystyczny, zaś pisarz gminy zamyka się w swej kajucie na noc i wypełnia sążniste płachty papieru. Przy dziesiątkach ponaglań telefonicznych a nawet grzywien administracyjnych i dyscyplinarek goni się statystykę na zbyty tęg—na manowce. Jeżeli pracownicy gminni pomni będą na wyryte złote głoskami nieśmiertelne słowa wielkiego przyjaciela samorządowców i wielkiego Polaka generała Stawoj-Składkowskiego że: „Działalność pracowników gminnych jest podstawą pracy Państwowej” to mimo woli dreszcze odpowiedzialności szarpną duszą uczciwego samorządowca. Bo jakżeż można wykonywać w takiej gorączce odpowiedzialną pracę państwową, która w rezultacie nie jest ścisła. Stoimy więc w obliczu elbrzyjskiej odpowiedzialności przed Państwem, które liczy na miarodajność zebranych cyfr. Podsumowania w urzędzie statystycznym wykażą zapasy zboża, zasiewów i bydła i oby znow nie powtórzył się katastrofalny błąd według którego uboga w z pasy zboża statystyka była ujawniona w kłamstwie statystycznym przez zasypany zbożem rynek. Któż potem poniesie konsekwencje gdy Rząd, opiera-

jąc się na statystyce zrobił jakieś posunięcia w trosce o byt rolnika i które to posunięcia w rezultacie nie przyniosą spodziewanych korzyści rolnikom jak to zresztą z cenami zboża było w roku ub.

Czy więc tak poważna praca może być w dalszym ciągu niweczona? Czy statystyka w dalszym ciągu ma się opierać na zeznaniach samych rolników częstokroć nieświadomych, patrzących na zbieranie materiału statystycznego jako na chęć nowego opodatkowania.

W r. ub. na łamach „Głosu” № 204 275 definitywnie omówiłem sprawę usprawnienia statystycznego jednako:

a) statystyka w d. ciągu jest podobną do pięknej kobiety, ponieważ obie są nieobliczalne

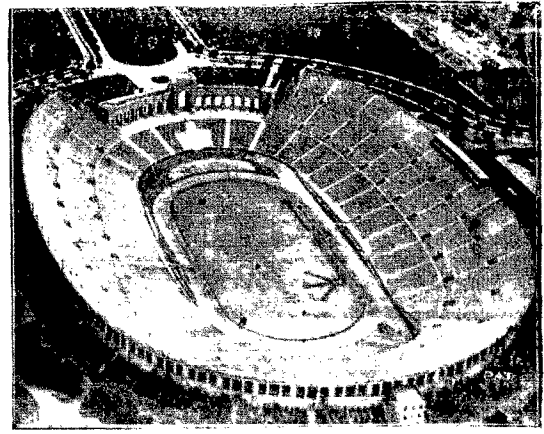
b) w gminach w dalszym ciągu niema ścisłego materiału do sprawdzenia zeznań samych rolników z braku rejestrów pomiarowych i nieukończonych od 10 lat klasyfikacji gruntów

c) kółka rolnicze powinny, a jednak niewspółpracują z urzędami gminnymi, a przecież fachowa pomoc Kółek rolniczych przy fachowej praktyce urzędów gminnych udogodni statystyczne dane.

Abym więc być godnym wypowiedzianego o samorządowcach zeania przez b. premiera prof. Bartla że: „od sprawności, sumiennosci i inteligencji urzędników administracyjnych, stykających się z ludnością zależy w równej mierze nie tylko powodzenie Rządów ale także rozwój i powaga państwa” pracownicy gminni tą właśnie drogą otwartą i publiczną uprzedzają że i tegoroczna statystyka nie da ścisłych, oczekiwanych przez Ministerstwo Rolnictwa rezultatów.

Prezes Wys.-Mazowieckiego Oddziału Z.P.A.C.
R. Krueger

Stadion olimpiady w Los Angeles

Najbliższa olimpiada odbędzie się w r. 1932 w Los Angeles, gdzie wybudowano już w tym celu stałojen. Stadion ten, przedstawiany na naszej ilustracji, pomieści z górą 100.000 widzów.

Ze świata

Pod przewodnictwem Polski radzą przedstawiciele obcych państw nad kryzysem rolniczym

GENEWA, 18. 9. Dnia 16-go b. m. Polskę, a więc państw t. zw. bloku rolniczego, na której omówiono szczegółowo wspólne stanowisko na terenie Ligi Narodów w najważniejszych kwestiach ekonomicznych, interesujących te państwa Konferencja skończyła się o 1—ej w nocy

Ukaranie przywódców buntu marynarzy w Chile

SANTIAGO DE CHILE, 17. 9. — Proces przeprowadzony przeciw przywódcom buntu marynarzy i przeciw powstańcom przyniósł szereg ostrych wyroków. Na karę śmierci skazanych została 6 marynarzy, a 2 skazano na dożywotne więzienie. Poza sem 26 podoficerów armji lądowej skazano na dłuższe więzienie i wydalenie z armji.

Nowa podróż Zepelina do Ameryki

BERLIN, 18. 9. — Sterowiec „Graf Zeppelin” jutro w nocy wyrusza w trzecią podróż do Ameryki Południowej. Oprócz 43 ludzi załogi sterowiec zabiera na pokład 10 pasażerów. Dowodząc sterowcem będzie kpt. Lehman wzamian dr. Eckenera.

Huragan zniszczył miasto Bolero

MEXICO CITY, 18. 9. — Straszliwy huragan, który tyle szkód wyrządził na wybrzeżach Meksyku, dotarł do południowej Kalifornii i spustoszył miasto Bolero. Dotychczas doniesiono o 15 zabitych, oraz o wielu rannych i o wielkich stratach materialnych.

Nieudały zamach na prochownię w Dynaburgu

WILNO, 18. 8. — Nocy onegdajszej nieznani sprawcy usiłowali dokonać napadu na prochownię przy fortecy w Dynaburgu. Zachodzi przypuszczenie, że napad był zorganizowany przez miejscowych komunistów, celem zawładnięcia środkami wybuchowymi.

Krażownik niemiecki wycofany z floty przemyca broni

PORT OF SPAIN (Trinidad), 18. 9. — Parowiec „Ilse Vormauer” noszący podobno na pokładzie wielki ładunek broni i materiałów wybuchowych przeznaczonych dla powstańców na Kubie, był ścigany i ostrzeliwany przez rządową kano-

nierke. Parowiec zdołał się schronić w odludnej zatoce na wyspach Bahama. Parowiec „Ilse Vormauer” jest dawnym krażownikiem niemieckim „Falke” i zdołał uciec dzięki znacznej szybkości.

Hrabia Starhenberg na wolności

WIEN, 18. 9. — Uwieszony po nieudalnym puczu przywódca Heimwehry, hrabia Starhenberg, został dziś wieczorem zwolniony z więzienia.

Okręt zatonał

BERLIN, 18. 9. — Wielki okręt motorowy „Ernestine” zatonał wskutek burzy w Katagazie. Po okrucie, oraz załodze nie pozostało żadnego śladu.

Z Polski

Ujęcie szajki groźnych bandytów na Śląsku

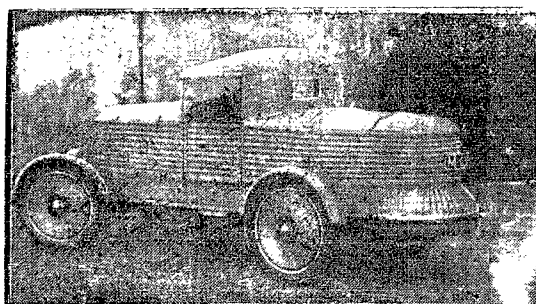
KATOWICE, 18. 9. — Na terenie Górnego Śląska, przeważnie w powiecie rybnickim, od dłuższego czasu grasowała debrze zorganizowana szajka bandycka, siejąc postrach wśród okolicznych mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonej przez władze bezpieczeństwa obawy przytrzymał ubiegłej nocy wszystkich 6 członków tej bandy, uczujących w lokalu restauracyjnym w Nowej Wsi.

Ote nazwiska bandytów: Wilhelm Betke, Eljasz Żołędz, Jan Wiedera, Karel Krzyżowski, Mieczysław Świtaj i Paweł Gierzek.

Jak ustaliło dotychczasowe śledstwo, banda ta, uzbrojona w karabiny wojskowe i rewolwery, dekonala m. in. w lipcu

Słomiane auto na Maderze

Celem ochrony przed upałami, panującymi stale na Maderze, przystąpiono tam do budowy samochodów z karoserji, wykonanej ze słomy. Ilustracja nasza przedstawia jeden z takich słomianych samochodów.

Popierajcie Ruch Strzelecki!

Białystok

WRZESIEŃ 19 SOBOTA
 Dziś: Janarego
 Jutro: Eustachjusza
 Wsch. sl. 5.6
 Zach. sl 17.53

Przyjęła u Pana Wojewody
 W dniu wczorajszym p. Wojewoda przyjął m. in.: delegację Kola P. O. W. w Białymstoku, o osobach pp.: Salingera i Kabaly, p. Sadowskiego — w sprawie wystawy obrazów i rzezb, oraz delegację z powiatu wolkowskiego na czele z p. Sicheniem — w sprawie podatków.

Sprostowanie
 w sprawie Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym

W dniu 17 b. m. w sprawozdaniu z zebrania organizacyjnego Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy bezrobotnym podano pomyłkowo o wyborze Pani Wojewodziny Kościłkowskiej do Komisji Rewizyjnej tegoż Komitetu, oraz mylnie podano nazwisko p. prokur. Ostróżki, co niniejszem prosię się.

Osobiste
 Radca skarbowy p. Władysław Zacharewicz, zastępca naczelnika wydziału II-go w tutejszej Izbie Skarbowej — przechodzi do Ministerstwa Skarbu z powierzeniem mu czynności inspektora ministerjalnego.

Wykłady o ochronie przeciwgazowej
 W dniu 17 b. m. rozpoczęły się wykłady instruktorskie O. P. G. dla strzelców. Uroczyste otwarcie wymienionego kursu nastąpi w dniu 24 b. m. w lokalu Związku Strzeleckiego (ul. Św. Rocha 3).

Sprawa ulicy Wolodyjowskiego
 W tych dniach Magistrat podał do wiadomości publicznej, iż w myśl przyjętego wniosku Magistratu przez Radę Miejską na posiedzeniu z dnia 27 sierpnia r. b. ulica Wolodyjowskiego dawniej Włodzimierska w Białymstoku, na przestrzeni od Rybnego Rynku do Parku 3-go Maja w granicach wschodnia linia zabudowań koszarowych i posesja Celestyna Smorczewskiego — zawsze była ulicą i za taką należy ją uważać.

Wszyscy na dancing
 W dniu dzisiejszym o godzinie 20-ej wieczorem w salach Resursy Obywatelskiej odbędzie się po raz drugi dancing towarzyski, urządzony staraniem Komitetu Obchodu X-lecia Związku Strzeleckiego. Nie wątpimy, że i tym razem ta doskonale zorganizowana impreza przyciągnie licznych uczestników i wistycznych sympatyków „Strzelca”.

Wstęp tylko 2 zł. od osoby.
Poszukiwanie właścicieli zaginionych przedmiotów

Komisariat Główny P. P. w Białymstoku przy ul. Warszawskiej Nr 2, poszukuje właściciela długiego klucza magazynowego, znalezione w poczekalni m. września b. r. przy ulicy Dąbrowskiego i właściciela nożek do aparatu fotograficznego, znalezionych w dniu 4 b. m. przy ul. Kolejowej.

Ze sportu
Mecz tenisowy z Grodnem
 Zakończenie rewanżowego spotkania tenisowego pomiędzy reprezentacją S.K.S. „Cresovia” Grodno i B. K. T. Białystok odbędzie się, o ile pogoda na to pozwoli, w niedzielę dnia 20 b. m. w Grodnie.

O mistrzostwo klasy „B”
 W dniu dzisiejszym na boisku Zwierzynieckim odbędzie się mecz piłki nożnej o mistrzostwo klasy „B” pomiędzy drużynami P. K. S. „Sparta” a R. K. S. „Promień”.

Początek o godzinie 3.30 popoł.
Dr. A. Kozubowski
 Choroby kobiece i akuszerka
 Powrocią 712-5
 Ordynuje od godz. 8—9 i 4—7.

Fabrykanci towarów chemicznych chcą produkować nowe artykuły, lub taniej produkować, otrzymują prospekty od „Technologów” Białystok, skrzynka pocztowa 64. Na odpowiedzi załączyć znaczki poczt. na 95gr 680-3

Konto P. K. O. Nr 68425.
 Wydawca: Tow. Wydawnicze

Hej! Strzelcy wraz, nad nami Orzeł Biały

Uroczystość X-lecia powstania Oddziału Związku Strzeleckiego w Białymstoku

Dzień jutrzejszy dla Związku Strzeleckiego na terenie Okręgu Nr III, będzie dniem niewątpliwie wielkiej radości, bowiem po 10 latach pracy na kresach północno-wschodnich Rzeczypospolitej Związek Strzelecki z dumą może powiedzieć, że czasu nie marnował, lecz w warunkach, nadzwyczaj trudnych, zrobił wszystko, co do niego należało. Dzień ten będzie również nocnym dniem rachunku sumienia z lat minionych i dniem skrzypiącego programu na dalsze lata pracy, której końcowym celem jest wielkomiędzistwo stanowiące Polskę.

Na uroczystości z 7 powiatów Województwa białostockiego przybywa 1500 strzelców i strzelczyń, ażeby wziąć udział w tym radośnym święcie.
 Nie będą jednak tylko strzelcy świętowali, ale sądzić, że w uroczystości tej weźmie udział i społeczeństwo m. Białostockiego.

Program uroczystości przewiduje: W dniu dzisiejszym o godz. 7 wiecz. capstrzyk orkiestr strzeleckich na ulicach miasta.
 W niedzielę: 9 godz. Zbiórka Oddziałów Związku Strzeleckiego na Rynku Kościuszki.

9.30. Raport: przegląd Oddziałów Strzeleckich.
 10 g. Msza w kościele Farnym.
 11 „ Składanie wieńców na płycie Nieznanego Żołnierza i przemówienie p. I. Walewskiego.

11.30. Defilada.
 13 g. Akademia w teatrze „Palace”.
 15 „ Początek zabawy ogrodowej i konkurs orkiestr Strzeleckich.
 18 g. Poświęcenie i otwarcie świetlicy Zw. Strzeleckiego przy ul. Św. Rocha Nr 3.

Bacność Legioniści!

W niedzielę, dn. 20 b. m., w związku z uroczystością 10-lecia Związku Strzeleckiego, wzywa się wszystkich obywateli—legionistów, aby stawili się punktualnie o godz. 9 rano przed dawnym gmachem

Związku (Rynek Kościuszki 7) celem gromadnego wzięcia udziału w uroczystości. Zarząd Oddziału Związku Legionistów w Białymstoku.

Pierwsze ofiary na pomoc bezrobotnym

Już w pierwszym dniu po organizacyjnym zebraniu Komitetu Obywatelskiego niesienia pomocy Bezrobotnym, zaczęły wpływać deklaracje o stałym opodatkowaniu się na pomoc dla bezrobotnych.

zadeklarował od siebie i pracowników wodociągu 2 proc. miesięcznie od poboru netto i 2 proc. od dochodów brutto wodociągu, co miesięcznie da Komitetowi około 800 złotych.

Niezwykły wynalazek nauczyciela

szkoły powszechnej w Zimnochach

Nauczyciel Szkoły Powszechnej w Zimnochach, gminy Zawykowskiej, pow. białostockiego, p. Biliński od dłuższego już czasu pracował nad urzeczywistnieniem swego wynalazku, opartego na nowych źródłach energii popędowej.

Rezultaty pracy z przyczyn niemożności wspomnianego nie mogły być oddane społeczeństwu. W sprawie pomocy niejednokrotnie bezzużytecznie apelował do władz i społeczeństwa — jedynie wytrwałość w dążeniu do celu pozwoliła wynalazcy w końcu wynalazek urzeczywistnić i przy pomocy sił niefachowych z drzewa skonstruował maszynę próbną, która rżnie drzewo, sieczkę, porusza młotkami, jednym słowem zastępuje kiera. Konstrukcja prosta, siła napędowa — magnetyzm ziemski i siła małego motoru lub dorosłego człowieka o sile przeciętnej. Maszynę próbną może obsłużyć dziecko 6-letnie.

W poniedziałek, dn. 21 b. m. o godz. 18 tej, pod przewodnictwem p. Wojewody, prezaa Woj. Kom. LOPP., odbędzie się posiedzenie Zarządu Komitetu Wojewódzkiego L. O. P. P.

Wydajność energii stosowna do maszyn od 1 do dziesiątek tysięcy koni parowych. Wynalazek ten znajduje zastosowanie w każdej dziedzinie techniki, prócz lotnictwa i lekkich lokomotyji.

Posiedzenie Wojewódzkiego Zarządu L. O. P. P.

Konkurs modeli latających

Podaje się do ogólnej wiadomości modelarzy, że ogólnokrajowy konkurs modeli latających, który częściowo się odbył w dn. 13 b. m. w Warszawie, został ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne przerwany i przełożony na maj 1932 r., przyczem należy zaznaczyć, że w celu udogodnienia modelarzom-amatorom konkurs modeli latających został rozdzielony na 2 części, odbywające się w różnych terminach, na konkurs dla amatorów i oddzielnie dla zawodowców. W ten sposób modelarze-amatorzy będą uchro-

niemi od groźnej konkurencji modelarzy-zawodowców.
 Z przyjemnością stwierdzamy fakt, że wymieniony ogólnokrajowy konkurs modeli latających, który odbył się w dn. 13 b. m., w porównaniu do lat poprzednich przyniósł o wiele lepsze wyniki, a mianowicie w obecnym roku niektórzy modelarze osiągnęli czas 72 sekund na przestrzeni 375 m. Jest to wynik rekordowy. W ten sposób nasi młodzi konstruktorzy.

Konkurs modeli latających

Ważne dla kupców--orzeczenie N. T. A.

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał ostatnio b. ważne orzeczenie (L. rej. 1932/29) usuwające wszelkie wątpliwości, co do tego czy członkowie rodziny właściciela przedsiębiorstwa handlowego mogą być uważani za subjektów handlowych w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym i czy sam właściciel, który tylko dozorował przedsiębiorstwa może być uważany za stale zatrudnionego w handlu. Orzeczenie to ważnym jest dlatego, że na mocy załącznika do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym zakłady prowadzące handel towarowy na podstawie świadectw przemysłowych trzeciej kateog. mogą zatrudniać prócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka rodziny najwyższej kategorii (w przeciwnym bowiem razie posiadaczą muszą świadectwo kategorii drugiej).

przyczoconym wyżej przepisie prawa prawodawca nie określa rodzaju zatrudnienia właściciela przedsiębiorstwa jest rzeczą obojętną czy zatrudnienie właściciela będzie polegało na nadzorowaniu pracowników, nadzorze interesu czy też fizycznej pracy, mierzającym jest tylko sam fakt zatrudnienia właściciela, który w tem rozumieniu został niezbicie stwierdzony. Przedsiębiorstwo płatnika — jak to zresztą jest między stronami bezsporne — zatrudniało i dwoje dzieci właściciela. Pozostałyby kwestja w płaszczynie skargi czy dzieci będące na utrzymaniu rodziców, nie pobierające innego wynagrodzenia mogą być uważane za najmnych subjektów handlowych. Najem pracy jest umową odpłatną i nie można sobie wyobrazić najemnego pracownika, dającego swoją pracę bezpłatnie. Odpłatność najmu nie konieczne jednak musi być wyrażona w ekwiwalencie pieniężnym, wystarczy dla istnienia najmu ażeby taki ekwiwalent wogóle istniał. Pracujący w przedsiębiorstwie płatnika syn i córka, jak to płatnik sam przyznał, byli na jego utrzymaniu, czyli za pracę w przedsiębiorstwie otrzymywali ekwiwalent nie w pieniądzu, lecz w naturze, nie ma przeto żadnych przeszkód do uznania stosunku najmu, a tem samem do uznania pracy tych dzieci w przedsiębiorstwie za pracę najemną subjektów. Jak widzimy z tego N.T.A. w kwestji zatrudnienia członków rodziny w przedsiębiorstwie potwierdził zasadę wypowiedzianą już w wyroku z dnia 13. I. 1926 r. L. Rej. 1102/24.

Ze stanowiska ustawy o podatku przemysłowym — członkowie rodziny mogą być uważani za subjektów handlowych

W sprawie, która była rozpatrywana przez N.T.A. — przedsiębiorstwo zatrudniał jak wynikało z protokołu lustracji, trzy osoby co potwierdził płatnik, wyjaśniając w uwagach do protokołu, że sam dozoruje a sprzedają dzieci. Sporną więc była kwestja czy zatrudnionych członków rodziny należy uważać za najmnych subjektów a jeśli tak to ilu i do jakiej przeto kategorii przedsiębiorstw handlowych winne być zaliczone.

Jeśli chodzi o spór co do tego, czy właściciel może być uważany w danym wypadku za zatrudnionego w przedsiębiorstwie — N.T.A. wyjaśnił, że skoro w

Przebiegają się na rodzimych konstruktorów.
 Popierajcie L.O.P.P.

Czy białostocki Bank Przemysłowo-Handlowy wie, iż znajduje się w Polsce?

Do redakcji naszej zgłosił się jeden z czytelników, okazując nam zawiadomienie, jakie otrzymał z miejscowego Banku Przemysłowo-Handlowego. Zawiadomienie to jest wydrukowane tylko w języku żydowskim. Czytelnik nasz nie znając tego języka, musiał użyć pomocy tłumacza. Wypadek ten, nie wymagający żad-

nych komentarzy, zmusza nas do publicznego zapytania: Czy panowie kierownicy tego sławnego Banku wiedzą o tem, że mieszkają w Polsce i że język polski musi być respektowany i należyte uwzględniony w biurowości banku?!

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon 2-73 Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21 Telefony Reakcji dziennej — 10-06. nocny — 2-73. Rękopisów redakcja nie zwraca.

CENA PRENUMERATY: miesięczni z odnoszeniem do domów, lub przesyłką pocztową i 4 zł
CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem.— 70 gr.; w tekście 80 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1. za wiersz redakcyjny; drobne— 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50 proc.; z zastrzeżeniem miejsca—25 proc. Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy —50 proc. niższki.
 Układ ogłoszeń przed tekstem 5° lamowy, za tekstem 10° lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.
 Konto czekowe P. K. O. Nr. 68.425
 Redakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73.
 Redaktor odpowiedzialny: Antoni Faranowski

Reorganizacja Koła Tow. Opieki Społecznej „Przystań” w Skidlu

W dniu 14 b. m. na zebraniu miejscowego społeczeństwa, przyjęto do wiadomości sprawozdanie z działalności Zarządu miejscowego Koła „Przystań” od dnia 17 marca r. ub. do dnia 14 września b. r.
 Zarząd Koła w składzie: prezaa pani d-rowej Małginiowej, sekretarza—Żukowskiego Jana, nauczyciela szkoły powszechnej w Skidlu i skarbnika — Tyzenhauza Włodzimierza, sekretarza tut. gminy, w wymienionym czasie zorganizował dwa „Święta Dziecka” w roku 1930 i 1931, w których wzięło udział przeszło 1000 dzieci, przy wielkim zainteresowaniu starszego społeczeństwa m. Skidla.

W czasie zajęć szkolnych w okresie zimowym dożywno przeszło 100 dzieci niezamożnych rodziców.
 W roku 1931 zorganizowano „choinkę” dla dziatwy miejscowej kosztem przeszło 400 złotych, zebranych dzięki ofiarności obywateli gminy.

Należy jeszcze nadmienić, że w miesiącach lipcu i sierpniu dziatwa w wieku przedszkolnym w liczbie przeszło 80 korzystała z polikolenji.
 Zebrani podziękowali Zarządowi za wydatną działalność i prosili, by Zarząd zachciał nadal pracować na tej tak dotychczas placówce.

Po krótkiej dyskusji Zarząd zreorganizowano w ten sposób, że prezesem został p. burmistrz Piotrowski Wacław, sekretarzem — Żukowski Jan, nauczyciel, skarbnikiem — dr. Stranc Feliks, viceprezesem — d-rowa Małginiowa, vice-sekretarzem — Tyzenhauz Włodzimierz, vice-skarbnikiem — Jarocki Aleksander, kierownik szkoły.
 W skład Komisji Rewizyjnej weszli: na stanowisko przewodniczącego — p. sędzia Czyż Józef; jako członkowie: p. Onychowska Stanisława — naucz. i p. Atanazewicz Eugeniusz — agronom.

Na członków Towarzystwa zapisało się ogółem 36 osób.

Przy wybitnym zainteresowaniu zą gadaniem Opieki Społecznej miejscowej inteligencji, praca na tej placówce będzie jeszcze bardziej owocną a szczególnie w dobie dzisiejszej sytuacji kraju należy skupić wszystkie siły, by wytrwać do końca.

APOLLO Na Zachodzie bez zmian

W niedzielę 20 X b. r. przyjeżdża do Grodna wycieczka motocyklistów wileńskich, których gościć będzie miejscowy klub motocyklistów.

MODERN
Wesele w Hollywood
 Niebywała okazja nabycia najlepszych gatunków towarów na ubrania za nadzwyczaj niskie ceny
 Palta, futra i ubrania męskie
 Płaszczki, futra i kostiumy damskie
 Ubory i palta dla młodzieży szkolnej.
 po cenach rekordowo niskich
 w składzie sukna
M. OLDAKA
 w Białymstoku, ul. Kupiecka 2.

„AUTOSKŁAD”
 części zamienne „Ford” i „Chevrolet”
 posiada stale na składzie wszystkie części
 Białystok,
 Sienkiewiczza Nr. 3-a
 Ceny konkurencyjne 683—3b